

Borstvoeding en mastitis

Marjan Muhren
Lactatiekundige IBCLC
Borstvoeding Waterland

Disclosure Borstvoeding Waterland Marjan Muhren lactatiekundige IBCLC

(Potentiële) belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
❖ Sponsoring of onderzoeksgeld	Nee
❖ Honorarium of andere (financiële) vergoeding	Deelnemers
❖ Aandeelhouder	Nee
❖ Andere relatie, namelijk ...	Nee

Inhoud

- Quiz
- Mastitis
- Richtlijnen
- Oorzaken mastitis
- Verschijnselen
- Risicofactoren
- Behandelingen
- Complicaties
- Voorkomen mastitis
- Kolft technieken
- Ontsteking tepels
- Informatie kraamvrouw
- Referenties

Mastitis puerperalis / Borstontsteking

ontsteking (de; v; meervoud: ontstekingen),

- 1 het laten ontbranden
- 2 plaatselijke aandoening van weefsel, lichaamsdelen die gepaard gaat met roodheid, zwelling en pijn
- 3 onderdeel waarmee iets tot ontbranding of ontploffing wordt gebracht

Mastitis carnisosa, borstkanker met een dermate snelle groei dat het beeld van mastitis ontstaat.

Mastitis ontsteking v.d. borstklier; komt het meest voor bij zogende vrouwen t.g.v. infectie via een kleine verwonding of kloof i.d. tepel; verschijnselen zijn plaatselijke harde zwelling met rode huid en pijn, meestal hoge koorts; soms leidt een ontsteking tot abcesvorming.

2 tot 30% vrouwen ontwikkeld mastitis

Samenstelling moedermelk veranderd (smaakt zouter)

- ▲ meer vrije vetzuren
- ▲ SCC
- ▲ Interleukin-8

1^e 3 maanden na geboorte
piek -> 2^e/3^e week PP

Richtlijnen

Nederland

- Multidisciplinaire Richtlijn Borstvoeding
- NHG Standaard Zwangerschap en Kraamperiode
- NTVG Maatregelen ter voorkoming van mastitis puerperalis

Internationaal

- ABM Protocol #4 Mastitis

"Griep" in het kraambed is een mastitis tot het tegendeel bewezen is.

Verschijnselen

- Roodheid
- Zwelling
- Pijnlijkheid
- Warmte
- Harde plekken
- Koorts
- Ziek zijn

Zwelling oksel (rood /pijnlijk) = geen ontsteking = klier zonder afvoerkanaal op melklijn

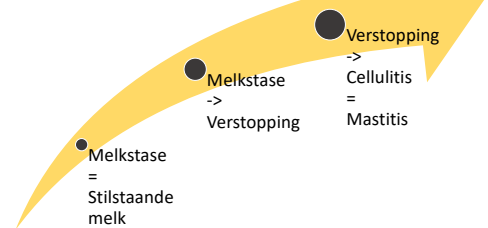
Adenitis

Painful inflammation of breast tissue

Clogged milk duct

- Enkelzijdig
- 1 aanwijsbare plek
- Subfebrile temperatuur
- Niet ziek

Mastitis op basis van melkstase

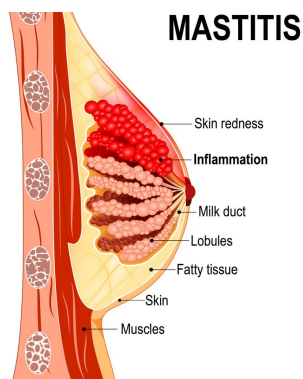

24 tot 48 uur om melkstase op te heffen -> medicatie via HA

Cellulitis

- Na 5^e dag PP - 10e dag PP
- Dubbelzijdig -> bijna altijd bacterieel
- Roodheid – hele borst
- Snel hoge koorts
- Ziek

-> Starten AB

Bacteriële mastitis

Huidbeschadiging

- Vooral *Staphylococcus Aureus*, *Escherichia Coli* en *Staphylococcus Epidermis*
- Soms coagulasenegatieve stafylokokken en streptokokken
- *Candida Albicans*

Serratia marcescens

Risicofactoren

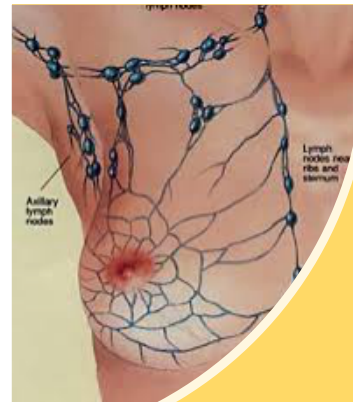
Huidbeschadigingen/tepelkloof
Extreme stuwung
Tijdsduur aan voeding hangen
Te weinig voedingen
Strakke tongriem
Gemiste voeding
Niet goed aanhappen
Niet effectief drinken
Overproductie
Druk op de borst of tepel – BH/tepel piercing
Melkblaar op tepel
Stress
Vermoeidheid
Ziekenhuisbevalling
Moeder met diabetes
OK aan borst (verkleining/vergroting) – littekenvorming

Algemene adviezen

- Aanleggen/voeden verbeteren
- Voedingshouding aanpassen
- Warmte op borst voor voeding
- Borstmassage voor voeding
- Aangedane borst als eerste aanbieden
- Borst goed ledigen (borstcompressie)
- Nakolven
- Koelen indien het goed voelt

Pauze

Borstmassage

Oketani massage

medicatie

- Paracetamol
- Ibuprofen
- Diclofenac plaatselijk (Voltaren emulgel)
- Antibiotica op recept huisarts / gynaecoloog
Flucloxacilline 3dd 500mg voor 7 dagen
Bij overgevoeligheid – peniciline Erytromycine 3dd 500mg voor 7 dagen

Cave

*Er is geen bewijs dat antibiotica werkt bij een borstontsteking!
Zonder effectief ledigen van de borsten werkt het niet!*

Huis-, tuin- en keukenmiddelen

- Compres van rauwe aardappelschijfjes
- Kwarkcompres
- Zoutbad
- Warmte en koude pakkingen
- Koolbladeren
- Acupunctuur
- Scraping

Overige middelen

Weinig onderzoek -> Vooral dierstudies!

PROBIOTICA
VEELBELOVEND
(LACTOBACILLUS
FERMENTUM /
LACTOBACILLUS
SALIVARIUS)

LECTHINE
LICHAAMSEIGEN
STOF
VOEDINGSSUPPLEM
ENT
(VERMINDERD
VISCOSITEIT VAN DE
MELK DOOR HET
VERHOOGING VAN
MEERVOUDING
ONVERZADIGDE
VETZUREN)

BROMELAÏNE
(ANANAS)
PROTEOLYTISCHE
ENZYMEN –
VERTEREN EIWITTEN
ONTSTEKINGS-
REMMER
CAVE: KAN WERKEN
OP BLOEDDIKTE!!)

HOMEOPATHIE
PHYTOLACCA
MEEST
GEBRUIKT

FYTOTHERAPIE
KRUIDEN

VITAMINE C

Ultrasound techniek

- Geluidsgolven
- Fysiotherapeuten
- 5 à 15 minuten per behandeling
- 2 dagen achter elkaar en dan eventueel herhalen

Deep oscillation

Elektrostatistische impulsen waardoor er trillingen ontstaan op celniveau.

Door deze trillingen wordt stilstaand weefsel in beweging gebracht.

Complicaties

Terugloop moedermelkproductie waardoor eerder stoppen met borstvoeding

Abcesvorming

- Punctie
- Insnijden

Geen hoger risico op borstkanker na mastitis

Voorkomen mastitis

- Goede begeleiding -> lactatiekundige
- Aanlegtechniek
- Borstcompressie indien nodig
- Alert zijn op beschadigingen tepels
- Uitleg verstoppingen -> mastitis
- Geen (tijds)beperving bij voedingen
- Hygiëne
- Uitkijken met borstcompressen en zalven

Niet wetenschappelijk aangetoond

Kolftechnieken

- Kolfen met de hand
- Kolfen met kolf borstcompressie

massage techniek

